

fiind condusă de Ion Loga¹ și alții; de ea nu era străin nici cneazul Dimitrie Cantacuzino, silit, pe la 20 octombrie, când urmăririle se întesesc, să fugă peste graniță².

Aceste acțiuni, puse la cale pe teritoriul Moldovei și îndreptate împotriva armatelor țariste, prezentau o gravitate în plus pentru guvernul de la Iași, prin participarea boierilor Cantacuzini de la Bălțătești și Grozești, care, dispunând de mici grupuri înarmate — continuu semnalate de poliție³ —, luptau să reaprindă revoluția în Moldova, împotriva domnitorului Mihail Sturza. Din această cauză, complotul militar polon din pădurea Grozești a înspăimântat atât de mult autoritățile Moldovei și comandamentul militar țarist, încât o adevărată vinătoare se organizează în Moldova, în cursul lunii octombrie, pentru prinderea a 20 de « răzvrătiți » în majoritate poloni, pentru că « făcuseră parte din complotul leșesc »⁴. Printre cei urmăriți se afla un doctor (român?) de la Repedea de lângă Iași⁵, precum și hatmanul Alecu Aslan, proprietarul satului Onești, arestat de ruși fiindcă « aprovisionase șeica poloneză ce se aduna în pădurea Grozești... și, știind planul cel tulburător liniștii țării..., nu a înștiințat ocîrmuirea »⁶.

Însuși Petrescu, care a stat de vorbă cu polonezii la Vintilă Vodă, notează că făcuseră parte din armata țaristă, din care dezertaseră de teama represaliilor în urma unei conspirații militare descoperite⁷.

Rămâne de explicat de ce, după eșuarea complotului, porniseră încoace într-o vreme în care revoluția din Muntenia nu mai putea fi apărută, iar anotimpul nu permitea nici măcar un război de partizani⁸.

În lipsa totală a știrilor asupra acestei laturi, o singură presupunere se poate face: detașamentul polon, neputînd trece în Transilvania, unde generalul Bem înregistra victorii (treacătoarea Troțuș fusese împănată cu cazaci), sub presiunea armatelor țariste, și-a schimbat direcția. Se putea ajunge în Transilvania și pe valea Buzăului.

¹ Rapoartele poliției îl prezintă ca șef (*Doc. priv...*, p. 310); iar agenții emigrației polone ca « înrolator general » al polonezilor din Moldova (raportul lui Butkiewicz, din 15.VI. 1848, în *op. cit.*, p. 44).

² *Doc. priv.*, p. 286—287, 308—312.

³ *Ibidem*, p. 286, 308 și 310. Vezi și Hurmuzaki, VI, supl. 1, p. 582—583.

⁴ *Ibidem*, p. 286—287, 290—293 și 310. În vederea stăvilirii acțiunilor revoluționare ale polonezilor din Moldova, guvernul din Iași ia măsuri excepționale. Pentru identificarea lui Casinschi, Hilari, Faustin și Loga (nume conspirative) se comunică polițiilor și semnalmente. Faustin vorbea franceza, engleza și germana, călătorise pe la Paris și Londra, reprezenta ideologia democratică și socială din apus, el subvenționa șeica poloneză. Pentru arestarea lor polițiile din Iași, Roman, Bacău și Putna puteau să folosească chiar forța armată, făcînd apel la comandirii oștilor rosienesti (*Doc. priv...*, p. 290—293). Date interesante despre activitatea lui Faustin Brudzinski în Moldova, la V. POPOVICI, *Despre activitatea emigranților poloni în Moldova 1846—1848* (Studii și Cercet. științifice-istorie, IX, 1, p. 81, Iași).

⁵ *Ibidem*, p. 290—291.

⁶ *Anul 1848*, V, p. 512—513.

⁷ *Buchetul*, p. 52. Ideea unei conspirații militare împotriva țarismului, drept cauză a sosirii polonezilor în munții Buzăului, a fost acceptată integral de N. Iorga care a tradus pasajul respectiv din Petrescu în l. franceză, spre a putea fi folosit de cercetătorii streini (Cf. *Un complot militaire polonais en Valachie en 1848*, în « *Revue historique du sud-est européen* », XI, 7—9, p. 253—254).

⁸ « Eram la începutul lui septembrie, notează Zabłocki, ploile începuseră și virfurile munților erau deja acoperite cu zăpadă » (raportul din decembrie 1848, *op. cit.*, p. 111).